

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN E MEDIO AMBIENTE

5162 *Real decreto 356/2015, do 8 de maio, polo que se declara a situación de seca no ámbito territorial da Confederación Hidrográfica do Segura e se adoptan medidas excepcionais para a xestión dos recursos hídricos.*

A situación hidrolóxica en que se encontran os aproveitamentos vinculados ao transvasamento Texo-Segura e a cabeceira do Texo como consecuencia da falta de precipitacións durante o pasado ano hidrolóxico ocasiona que na actualidade non se encontren garantidas as demandas de auga da Demarcación Hidrográfica do Segura.

En desenvolvemento do establecido no artigo 27 do Plan hidrolóxico nacional, a Demarcación Hidrográfica do Segura ten implantado un sistema global de indicadores hidrolóxicos que permite prever situacións de seca.

Este sistema encóntrase aprobado pola Orde MAM/698/2007, do 21 de marzo, pola que se aproban os plans especiais de actuación en situacións de alerta e eventual seca nos ámbitos dos plans hidrolóxicos de bacías intercomunitarias.

O indicador de estado do Sistema global da bacía do Segura, calculado segundo a metodoloxía descrita no plan especial de actuación da Demarcación Hidrográfica do Segura, encóntrase en 15 de marzo de 2015 en situación de prealerta (0,427).

Este indicador de estado do Sistema global, que oscila entre 0 e 1, descendeu nun ano desde o valor de 0,887, que presentaba o 1 de marzo de 2014 até o 0,460 referido, e mantén unha tendencia descendente.

Este descenso é consecuencia, entre outras, da diminución das achegas interanuais que se produciron na cabeceira das bacías do Segura e do Texo, de tal maneira que se na bacía do Segura a achega interanual (a dos últimos 365 días) en data do 1 de marzo de 2014 era de 752,2 hm³, ese mesmo día deste ano 2015 é de só 381,0 hm³, o que supón unha mingua moi acusada do 50 %.

Pola súa parte e no que se refire aos regadíos vinculados co transvasamento Texo-Segura, cuxos usuarios, de acordo coas sentenzas do Tribunal Supremo do 25 de novembro de 2002 e do 24 de maio de 2013, o son tamén da bacía do Segura ao pertenceren a esta as augas desde que resultan transvasadas, viron reducidos os seus recursos dispoñibles desde os 142,5 hm³ que se acordou transvasar para regadío entre os meses de outubro e febreiro do ano 2014 aos 94,5 hm³ do ano hidrolóxico actual.

Esta situación vén causada porque o ano hidrolóxico 2013/14 foi extremadamente seco e cálido desde o punto de vista meteorolóxico, cunha precipitación no conxunto do ámbito territorial da confederación de só o 42 % do seu valor medio histórico, como consecuencia dunha pluviometría acumulada duns 153 mm sobre un valor medio anual de 365 mm.

Ese feito veu agravar o déficit de recursos que existe na bacía do Segura, que con pluviometría normal xa se eleva a 480 hm³/ano e que se encontra asociado á sobreexplotación das augas subterráneas e á infradotación dos cultivos existentes principalmente en zonas regables do transvasamento Texo-Segura, dificultando a consecución dos obxectivos ambientais para as distintas masas de auga, nos prazos previstos no Plan hidrolóxico da demarcación.

A declaración de seca no ámbito territorial da Confederación Hidrográfica do Segura realízase neste real decreto en cumprimento do disposto no artigo 27 da Lei 10/2001 do Plan hidrolóxico nacional, tendo en consideración o estado dos subsistemas de explotación da demarcación.

Os plans especiais de actuación significaron un cambio substancial na planificación e xestión destes fenómenos naturais e veñen servindo de referencia metodolóxica para a

declaración formal das situacións de seca en España. O correspondente á bacía do Segura foi e é, polo tanto, eficaz na detección de situacións de escaseza e permitiu activar con suficiente antelación a posta en marcha programada de actuacións de prevención e a mitigación dos seus impactos para minimizar a deterioración do dominio público hidráulico.

A situación de seca pluviométrica e hidrolóxica existente na bacía do Segura obriga, por un lado, a adoptar medidas temporais que permitan un incremento da auga dispoñible, mobilizando recursos non asignados de augas subterráneas e procedentes de desalinización, e, por outro, a adoptar as medidas administrativas necesarias que permitan a redución de perdas no sistema e o aumento do control dos volumes utilizados. Así mesmo, será necesario buscar un equilibrio entre os aproveitamentos e a protección das masas de auga e aplicar para isto as medidas correctoras que sexan necesarias.

Con ese fin, o artigo 58 do vixente texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, faculta o Goberno para adoptar, mediante real decreto e en circunstancias de secas extraordinarias, como as que se dan actualmente no territorio da Confederación Hidrográfica do Segura, as medidas que sexan precisas en relación coa utilización do dominio público hidráulico, aínda cando fose obxecto de concesión, para a superación de circunstancias de necesidade, urxencia, anómalas ou excepcionais.

Adicionalmente, o artigo 23 da normativa do Plan hidrolóxico da Demarcación do Segura, aprobado polo Real decreto 594/2014, do 11 de xullo, posibilita un incumprimento temporal dos obxectivos ambientais, como consecuencia da deterioración temporal do estado das masas de auga cando, entre outras, se produza unha situación de seca prolongada.

De acordo con isto, este real decreto persegue dotar a Administración hidráulica dos instrumentos normativos que lle permitan proceder á ordenación e protección dos recursos hídricos na forma máis conveniente para o interese xeral, no marco das previsións contidas no conxunto de disposicións que conforman a lexislación de augas española.

Para isto, outórgase aos órganos reitores da Confederación Hidrográfica do Segura un elenco de facultades extraordinarias, entre as que destacan, dunha parte, a autorización á Xunta de Goberno da Confederación Hidrográfica para modificar as condicións de utilización do dominio público hidráulico, calquera que sexa o título legal que dese lugar a esa utilización, e para establecer as medidas que sexan precisas para a xusta e racional distribución dos recursos dispoñibles, adoptando medidas puntuais encamiñadas á incorporación e asignación temporal de recursos ao sistema global de explotación. Doutra, habilítase o organismo de bacía para que acorde a realización ou para que imponha a execución daquelas actuacións que sexan necesarias para unha mellor xestión dos recursos hídricos.

Os procedementos vinculados á execución do real decreto decláranse de urxencia, ao abeiro do establecido no artigo 50 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e ao mesmo tempo simplifícanse os trámites para a modificación das condicións de utilización do dominio público hidráulico, elemento central para garantir a eficacia desta regulación excepcional, asegurando en todo caso a necesaria participación e audiencia dos interesados.

Finalmente e para que todas estas medidas poidan ser realmente eficaces, o período de aplicación deste real decreto estenderase desde a súa entrada en vigor até o 31 de decembro de 2015.

A realización de obras e outras actuacións técnicas que fosen precisas como consecuencia da declaración de seca que se establece no presente real decreto deberán ser financiadas de acordo coa normativa vixente.

Na elaboración deste real decreto foi oída a Confederación Hidrográfica do Segura.

Na súa virtude, por proposta da ministra de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, coa aprobación previa do ministro de Facenda e Administracións Públicas, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 8 de maio de 2015,

DISPOÑO:

Artigo 1. Obxecto e ámbito territorial.

Este real decreto, que se dita ao abeiro do disposto no artigo 58 do texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, e no artigo 27 da Lei 10/2001, do Plan hidrolóxico nacional, declara a situación de seca prolongada no ámbito territorial da Confederación Hidrográfica do Segura e ten por obxecto establecer as medidas administrativas excepcionais para a xestión dos recursos hídricos que permitan paliar a situación actual de escaseza de auga en que se encontra este ámbito territorial.

As medidas que se adopten dependerán da evolución da seca ao longo do ano 2015, cuxo seguimento se realizará a través dos indicadores de estado hidrolóxico definidos nos plans especiais de actuación en situación de alerta e eventual seca nas bacías intercomunitarias, aprobados segundo a Orde MAM/698/2007, do 21 de marzo.

Artigo 2. Atribucións da Xunta de Goberno e do presidente da Confederación Hidrográfica do Segura.

1. A Xunta de Goberno constituirá unha comisión permanente, presidida polo presidente da Confederación Hidrográfica e da que formarán parte o comisario de Augas, o director técnico, o xefe da Oficina de Planificación Hidrolóxica, un representante de cada un dos ministerios de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente e de Industria, Enerxía e Turismo, un representante de cada comunidade autónoma cuxo territorio estea situado no ámbito da confederación hidrográfica e un representante por cada un dos grupos de usuarios de abastecemento e aproveitamentos enerxéticos e dous para o grupo dos de regadío.

Os representantes serán designados entre os que integran cada grupo dentro da Xunta de Goberno, por proposta da maioría dos integrantes de cada un dos grupos. O presidente da Confederación Hidrográfica nomeará o secretario da comisión de entre os seus membros.

Así mesmo, participarán na Comisión Permanente, con voz pero sen voto, un representante das asociacións e organizacións de defensa de intereses ambientais, dous das organizacións sindicais e empresariais máis representativas e un das entidades locais cuxo territorio coincida total ou parcialmente co da demarcación hidrográfica, designados polo presidente da Confederación Hidrográfica, por proposta dos respectivos grupos que forman parte do Consello da Auga da Demarcación.

2. Corresponde á Xunta de Goberno e, se for o caso, á Comisión Permanente:

a) Reducir as dotacións na subministración de auga daqueles aproveitamentos que se vexan afectados pola falta de recursos e que sexan precisas para racionalizar a xestión e o aproveitamento dos recursos hídricos.

b) Modificar os criterios de prioridade para a asignación de recursos aos distintos usos da auga, respectando en todo caso a supremacía do uso consignado no artigo 60.3.1.º do texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo.

c) Modificar temporalmente as asignacións e reservas previstas na normativa do Plan hidrolóxico da Demarcación Hidrográfica do Segura, aprobado polo Real decreto 595/2014, do 11 de xullo.

d) Acordar a substitución da totalidade ou de parte dos caudais concesionais por outros de distinta orixe e de calidade adecuada para o uso a que está destinado, para racionalizar o aproveitamento do recurso e dar cumprimento ao réxime de caudais ecolóxicos establecido no plan hidrolóxico.

e) Modificar as condicións fixadas nas autorizacións de vertedura, para protexer a saúde pública, o estado dos recursos e o ambiente hídrico e o dos sistemas terrestres asociados.

3. Poderase admitir unha situación de deterioración temporal do estado dunha ou de varias das masas de auga baixo as condicións e os requirimentos que para as situacións de seca prolongada establece o artigo 23 da normativa do Plan hidrolóxico da Demarcación Hidrográfica do Segura.

4. A Presidencia da Confederación Hidrográfica do Segura queda facultada para:

- a) Adoptar cantas medidas sexan precisas para o eficaz cumprimento dos acordos adoptados pola Xunta de Goberno ou pola Comisión Permanente.
- b) Acordar a realización ou impor a execución daquelas obras de control ou de medida de caudais e de evolución das masas de auga subterránea que sexan necesarias para unha mellor xestión dos recursos.

Artigo 3. Tramitación dos procedementos afectados pola aplicación das medidas excepcionais.

1. A tramitación dos procedementos afectados pola aplicación das medidas excepcionais previstas neste real decreto terá carácter de urxencia, de conformidade co previsto no artigo 50 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común. Na súa virtude, todos os prazos previstos nos ditos procedementos quedarán reducidos á metade, coas excepcións indicadas no citado artigo.

2. A tramitación dos procedementos de modificación nas condicións de utilización do dominio público hidráulico efectuarase da seguinte maneira:

- a) O procedemento iniciarao de oficio o órgano competente, o que se notificará aos interesados.
- b) O informe e a elaboración da proposta de modificación realizaraos a Comisaría de Augas.
- c) A audiencia aos interesados reducirase ao prazo de cinco días.
- d) A aprobación da proposta corresponderá ao presidente da Confederación e a resolución debe ser motivada.
- e) A Presidencia da Confederación Hidrográfica adoptará as medidas precisas para facer efectiva a resolución de modificación das condicións de utilización do dominio público hidráulico.

3. A resolución adoptada determinará a modificación das condicións de utilización do dominio público hidráulico durante a vixencia deste real decreto, sen prexuízo da posibilidade de revogación. Cando se produza unha modificación de caudais que xere prexuízos a uns aproveitamentos en favor doutros, os titulares beneficiados deberán satisfacer a oportuna indemnización e corresponderá ao organismo de bacía, na falta de acordo entre as partes, a determinación da súa contía, tal como establece con carácter xeral o artigo 55.2 do texto refundido da Lei de augas.

Artigo 4. Réxime excepcional dos contratos de cesión de dereitos de usos de auga no ámbito da demarcación hidrográfica do Segura.

O titular do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, ao abeiro do disposto no artigo 67.2 do texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, poderá autorizar, con carácter temporal e excepcional, cesións de dereitos de uso de auga que non respecten a orde de preferencia definida no plan hidrolóxico, respectando en todo caso a supremacía do uso de abastecemento.

Artigo 5. Posta en servizo e execución de sondaxes.

1. De acordo co artigo 55 do texto refundido da Lei de augas, a Presidencia da Confederación Hidrográfica queda facultada para autorizar a posta en marcha, por conta propia ou allea, de calquera sondaxe, conte esta con instalación elevadora ou non, que

permita a achega provisional de novos recursos, así como a súa asignación entre os distintos usuarios. Esta facultade inclúe a posta en servizo de sondaxes existentes ou a execución doutras novas na medida en que sexan imprescindibles para obter os caudais suficientes con que satisfacer as demandas máis urxentes e para achegar recursos para o mantemento do réxime de caudais ecolóxicos nos ríos e nas zonas húmidas, fixado na normativa do plan hidrolóxico.

A súa explotación non suporá unha mingua na calidade actual das augas circulantes polas canles que as faga inadecuadas para os usos a que se destinan e deixarán de utilizarse cando desaparezan as condicións de escaseza e, en todo caso, no momento da finalización do prazo de vixencia do real decreto e en ningún caso xerarán novos dereitos concesionais.

As extraccións efectuaranse de acordo co establecido nas distintas declaracións ambientais ditas e deberán incluír un programa de seguimento dos impactos xerados, de forma que en caso de que se xeren maiores que os autorizados, se paralice esta. Todo isto para asegurar que as actuacións non comprometen os fins nin o logro dos obxectivos ambientais fixados no Plan hidrolóxico da demarcación.

2. A utilización de obras hidráulicas para a captación e o transporte das augas subterráneas até os lugares de aplicación, financiadas a cargo do Estado, levará implícito o aboamento por aqueles que resulten beneficiados da tarifa de utilización correspondente de acordo co disposto no artigo 114.2 do texto refundido da Lei de augas, que irá destinada a compensar os custos de investimento soportados e ao mantemento, conservación e explotación das instalacións.

3. A tramitación dos procedementos necesarios realizarase nos termos previstos no artigo.

4. No caso de que a posta en servizo e execución de sondaxes comportase algún custo, este sería financiado con cargo aos créditos ordinarios da propia Confederación Hidrográfica.

Artigo 6. *Utilización de recursos procedentes da desalinización de auga de mar.*

1. A Presidencia da Confederación Hidrográfica queda facultada para autorizar con carácter temporal e durante a vixencia do presente real decreto a utilización e aplicación de recursos procedentes da desalinización de auga de mar, sempre que medie a conformidade do titular da instalación e non se encontren asignados ou non se prevea a súa utilización inmediata, con destino á atención dos usos e demandas existentes.

Esta autorización será sometida ao control previo da Dirección Xeral da Auga naqueles casos en que o outorgamento da súa concesión sexa competencia do Ministerio, por referirse a instalacións de desalgaadura que teñan o carácter de obras de interese xeral do Estado.

2. A utilización destas augas, cando sexan producidas ou conducidas por instalacións financiadas polo Estado, levará implícito o aboamento por parte dos beneficiados da tarifa de utilización correspondente á súa xeración e transporte até os lugares de aplicación, que incluírá os custos de investimento, mantemento, conservación e explotación.

3. A tramitación dos procedementos necesarios realizarase nos termos previstos no artigo 3.

Artigo 7. *Utilización dos volumes achegados aos presas de defensa contra enchentes.*

1. A Presidencia da Confederación queda facultada, nos termos previstos no artigo 33.5 da normativa do Plan hidrolóxico da Demarcación Hidrográfica do Segura, para autorizar a utilización dos volumes laminados que en episodios de chuvias se reciban con carácter ocasional nas presas de defensa contra enchentes, para aliviar déficits puntuais e satisfacer usos prioritarios.

2. A utilización das infraestruturas de laminación e o transporte das augas até os lugares de aplicación, financiadas a cargo do Estado, levará implícito o aboamento por aqueles que resulten beneficiados da tarifa de utilización correspondente, que irá destinada

a compensar os custos de investimento soportados e ao mantemento, conservación e explotación das instalacións.

3. A tramitación dos procedementos necesarios realizarase nos termos previstos no artigo 3.

Artigo 8. *Posta en servizo de instalacións de desalobración de augas subterráneas.*

1. A Presidencia da Confederación queda facultada durante o período de seca para autorizar a utilización con carácter temporal e durante a vixencia deste real decreto de instalacións de desalobración de augas subterráneas, como apoio e complemento a unha dotación escasa. A autorización estará condicionada á recollida e evacuación das salmoiras ao mar, así como a cantas outras condicións poidan impor as administracións competentes.

2. As solicitudes de autorización para a utilización de instalacións de desalobración deberán facer constar todos os datos necesarios para a adopción da correspondente resolución e deberán ir acompañadas dun esbozo detallado ou proxecto xustificativo das obras de toma, do punto previsto para a evacuación do refugo xerado e do resto das instalacións, así como dunha memoria descritiva en que se deberá xustificar o volume que se desalinizará de acordo co dereito ao aproveitamento das augas subterráneas de que se dispoña.

Artigo 9. *Utilización de infraestruturas do Estado.*

1. Para o desenvolvemento das medidas previstas no presente real decreto, autorízase a utilización das infraestruturas do Estado que sexan necesarias para a condución dos novos recursos até as súas zonas de aplicación, incluídas aquelas cuxa xestión corresponde á Mancomunidade dos Canais do Taibilla, se for o caso, e será de aplicación o previsto no artigo 72 da Lei de augas para os contratos de cesión de dereitos ao uso privativo das augas celebrados entre os usuarios da demarcación hidrográfica do Segura.

2. A nova utilización non poderá condicionar o uso a que se destinan na actualidade, que terá carácter prioritario e levará implícito o aboamento por aqueles que resulten beneficiados da tarifa de utilización correspondente ao artigo 114.2 do texto refundido da Lei de augas, que irá destinada a compensar os custos de investimento soportados e ao mantemento, conservación e explotación das instalacións.

Artigo 10. *Relacións coas delegacións do Goberno.*

A Presidencia da Confederación Hidrográfica comunicará aos delegados do Goberno nas comunidades autónomas afectadas por este real decreto as actuacións que se deban realizar co fin de conseguir o cumprimento das medidas contidas nel.

Disposición adicional primeira. *Gasto público.*

1. A creación e o funcionamento da Comisión Permanente de Seca serán atendidos cos recursos asignados aos órganos administrativos e organismos públicos nela representados, polo tanto non suporán incremento ningún do gasto público.

2. As medidas incluídas nesta norma non poderán supor incremento de dotacións nin de retribucións, nin doutros gastos de persoal.

Disposición adicional segunda. *Subordinación das medidas que se poidan adoptar ao Plan hidrolóxico da Demarcación Hidrográfica do Segura.*

O disposto nos artigos 2.2 a 9 do presente real decreto entenderase sen prexuízo de que ningunha das medidas que se adopten na súa aplicación se poderá apartar da regulación xeral da situacións de seca prolongada previstas nos artigos 23.1.a), 26, 48, 56 e na táboa XI.1 do anexo XI do Plan hidrolóxico da Demarcación Hidrográfica do Segura

aprobado polo Real decreto 594/2014, do 11 de xullo, nin poderá alterar a preferencia nas actuacións que o citado plan prevé como límites e actuacións que hai que respectar ou levar a cabo en casos de seca prolongada, salvo que se motive adecuadamente a súa insuficiencia ou a imposibilidade de acometelas con carácter urgente.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

Este real decreto dítase ao abeiro do artigo 149.1.22.^a da Constitución española, que atribúe ao Estado competencia exclusiva en materia de lexislación, ordenación e concesión de recursos e aproveitamentos hidráulicos cando as augas discorran por máis dunha comunidade autónoma.

Disposición derradeira segunda. *Habilitación normativa.*

Facúltase a ministra de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente para ditar as disposicións necesarias para o desenvolvemento e a execución deste real decreto.

Disposición derradeira terceira. *Vixencia temporal.*

Este real decreto terá vixencia até o 31 de decembro de 2015.

Disposición derradeira cuarta. *Entrada en vigor.*

O presente real decreto entrará en vigor o mesmo día da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 8 de maio de 2015.

FELIPE R.

A ministra de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente,
ISABEL GARCÍA TEJERINA